



Tanítómestereink

Jókai Mór: Nyílt szavak honunk fiatalságához¹

Itt az idő, testvéreim: hogy elveinket kimondjuk.

Első volt szavunk a forradalom piacán, elsőik valánk kimondani a jelszót: legyen szabadság!

És lőn szabadság...

Most, miután önerőnket ismerjük s benne bízhatunk, tegyük, hogy az egyesült fiatal erő honunknak mindig jobb keze legyen, áldást hozó az igaz ügynek, romlást az ellenek.

Két fegyver van kezünkben: a sajtó és a kard. Az igaz honfitúz, mely e kettőt kezeinkbe adá, egyszer meggyújtva, nem fog kialudni többé, hanem napként fog égni a haza egén, hogy világot és meleget árásszon széjjel.

A holtak feltámadásának napja eljött.

A századoktól eltemetett nemzeti dicsőség, s a börtönben tartott szabadságérzet voltak e halottak. Most ne keressétek őket sírjaikban, ők feltámadának.

A magyar nemzet ismét dicső és szabad!

Magyar hang, magyar nemzeti szín, magyar érzelm minden ajkon, minden lobogón, minden kebelben.

Választottaink a belrend, dandáraink a külnyugalom fölött öröködnék, mi pedig vegyük örökösünk alá a szellemet.

Legelsőben felszólítunk minden hazafit: hogy a nemzetország zászlói alá gyülekezni siessen. Mert minden eddigi győzelmeink biztosítéka egyedül csak a fegyveres önerő, s nem tudjuk: hogy mely percben leend rá szükség?

A nép legyen bizalommal választottai iránt, ezek pedig tartsák e bizalmat minden egyéb megtiszteltetésnél becsesebbnek, s a nép érdekeit sehol és soha el ne felejték.

Igyekezünk honunk idegen ajkú fiatalságát magunkhoz testvéri kapcsolatokkal csatolni, rontsuk le a századok óta kebelünkben megkövesült választófalat, mely bennünket rokonainktól eddig elkülönözött, s fogjunk kezét mindenkiel, kinek jelszava a szabadság.

Irtóháború minden hiúságnak! Az embert nem a ruha teszi többé, hanem ami keblén belül van; szoktassuk hozzá a népet, hogy az egyszerűséget kezdje el szeretni. A nemzetország öltönye legyen egyszerű, s viseljük azt büszke önérzettel mindenkor és mindenütt. Az „arszlán” szó ne legyen ismert fogalom többé. Legyen mindenki annyi, amennyit a haza előtt ér.

Magánkötelességeinket a forradalom ideje alatt se feledjük el, mihelyt a kardot letettük, térjünk napi munkánkhoz, s adjunk példát a népnek, amint tettük a forradalom kikiáltásakor.

¹ 170 éve, március 15-én forradalom zajlott le Pesten vér nélkül. Az évforduló alkalmából az események cselekvő résztvevőjének, Jókai Mórnak a cikkét közöljük, amely az *Életképek* 1848. március 19-i számában jelent meg eredetileg. (A szerk.)

A sajtószabadságot ne használjuk személyeskedési célokra, legyen előttünk szent és isteni minden, aminek neve szabadság.

Ezért komolyan megrójuk mindazokat, kik jelen időben, midőn az izgatott kedélyeket a rend és béke eszméire kellene téríteni, a vak lázadás üszkét szórják a nép közé, kik a népet a fegyveres katonaság ellen bujtogatják, kik a kasztokat egymás elleni irigységre költik, s kinyilatkoztatjuk: hogy mi egyéb ellenséget nem ismerünk, mint akik kitűzött jelszavainkat tiszteletben nem tartják.

Ezen jelszavak: „*béke, egyenlőség és szabadság!*” Ellenségeink tehát, kik véres lázadásra izgatnak; kik ahelyett, hogy a nép választmánya által adja tudtára akaratát az igazgató választmánynak: tömegestül „*via facti*” akarják azt síkra vezetni.

Kik a hon lakosai bármely osztályának a nemzetőrségből leendő kirekesztésére munkálódnak. Kik a zsidók ellen, mely osztály a forradalom leghevesebb percében erősen részt vett a tett mezején – a polgárok között izgatnak, kimondtuk az egyenlőség elvét, különbséget ember és ember közt csak a jellem és becsület tisztasága tesz; ezek fölött határozni ott van az osztályozó választmány, mely mindazoknak, kik a nemzetőrségnek becsületére nem lennének, fegyvert adni nem fog. A szabadság jótékonyasága alól senkit kizárni nem szabad; ezen idő az, mikor egymásnak minden ellenszenvet, minden eddigi botlást és sérelmet meg kell bocsátanunk; ezen idő az, melyben a régi fogalmak halomba vannak döntve, s új évszak kezdődik, mely a múlt vétkeinek sírja fölött emeli az emberiség nevében oltárát.

Vége a kasztgyűlöletnek! Kiket a régi fogalmak korhadtt omladékainak pártolói maguktól elüldöznek, azokat mi fogadjuk védelmünk alá, és esküdjünk pártfogást mindennek, ami elnyomott, üldözött és méltatlanul bántott.

Az üldözöttek asyluma a mi körünk legyen.

S legszebb diadalunk legyen az, hogy mindenki, aki méltatlanul nyomva érzi magát, hozzánk jó bántalmi orvoslása végett.

Az elmúltakért semmi szemrehányás! Március 15-én az egész haza újjászületett, vele együtt minden egyes hazafi. Legyen gondunk a jövőre, ne a múltra.

Egyenlőség, szabadság, testvériség!

Éljen a haza!

Gondolatok a IV. Országos Hon- és Népismeret Konferenciáról

(Szekszárd, 2017. november 17–19.)

2017. november 17. és 19. között Szekszárd adott otthont negyedik alkalommal az immár hagyományosnak nevezhető *Országos Hon- és Népismeret Konferenciának*, amelynek – a Honismereti Szövetség mellett – társrendezője volt a Tolna Megyei Egyed Antal Honismereti Egyesület. A konferencián, amelynek témája *A honismereti szakkör tanórai és tanórán kívüli lehetőségei, módszerei* volt, egyetemisták és tanáraik jelentek meg, összesen 38-an. A rangos eseménynek a Szekszárdi Garay János Gimnázium adott otthont.

A szervezők azzal a szándékkal hívták össze a konferenciát, hogy a pedagógus pályát választó egyetemistáknak, főiskolásoknak segítséget nyújtsanak a pályakezdésükhöz, to-